

Försäkringsvillkor

Avbeställningsskydd och Reseförsäkring för **Handelsbanken Black**

Gäller resor betalda med kort från och med 1 augusti 2022

Reseförsäkringsskydd för Handelsbanken Black

Allmänna försäkringsvillkor gällande från 1 augusti 2022

Försäkringsgivare är Zurich Insurance plc (Irland), Filial Sverige, omnämns nedan i villkoret som Zurich.

Innehåll	Sida
Omfattning och ersättningsnivåer (tabell)	3
Försäkringens omfattning	5
1 Vid resa	5
1.1 Vem försäkringen gäller för (de försäkrade)	5
1.2 När försäkringen gäller	5
1.3 Var försäkringen gäller	6
1.4 Generella begränsningar och undantag	6
2 Försäkringens omfattning utan samband med resa	6
3 Självrisk	6
Vad försäkringen gäller för	7
4 Avbeställningsskydd	7
5 Läke- och resekostnader	7
6 Olycksfall	9
7 Reseavbrott	11
8 Resestartskydd	11
9 Försening av allmänt transportmedel	11
10 Strejkskydd	12
11 Försening av bagage	12
12 Överbokat hotellrum	12
13 Bagageskydd	12
14 Privat Ansvar	13
15 Privat Rättsskydd	14
16 Kidnappning eller kapning	15
17 Självriskskydd - hem/villa, privat personbil	15
18 Skada på hyrt fordon	16
19 Outnyttjad aktivitetskostnad	17
20 Eftersökning och räddning	17
21 Naturkatastrof/Evakuerings	17
22 Akut service i hemmet	17
23 Hole in one	17
24 Allriskskydd för inhandlad vara	18
25 Stöld vid uttagsautomat	18
26 Prisskydd	18
Zurich Assistance	19
Åtgärder vid skada	20
Allmänna bestämmelser	21
Definitioner	23

Ord markerade med *kursiv stil* finns förklarade under rubriken "Definitioner".

Omfattning och ersättningsnivåer (tabell)

Denna kompletterande reseförsäkring gäller för innehavare av Handelsbanken Black (*kort*) som har betalat minst 50% av en *resa* eller researrangemang med kortet före avresa. Försäkringsförmånerna gäller för *resor* som påbörjas från *hemorten* och gäller även *kortinnehavarens familj*. Försäkringen kan även omfatta visst skydd utan samband med resa.

Det är viktigt att se över sitt totala försäkringsskydd inför varje resa och läsa de fullständiga villkoren för att få kännedom om försäkringarnas omfattning. Utöver denna reseförsäkring kan det finnas behov av att antingen komplettera sin hemförsäkring, teckna en hemförsäkring eller teckna en separat reseförsäkring.

Denna kompletterande reseförsäkring omfattar skydd inom de moment som anges här nedan under Omfattning, med det angivna försäkringsbeloppet per person och skadehändelse. Det är viktigt att läsa de fullständiga villkoren för varje moment för att förstå omfattningen. Du finner dem under respektive avsnitt i dessa villkor.

Omfattning	Per försäkrad person Högsta ersättningsbelopp*
Avbeställningsskydd	150 000 kr
Läke- och resekostnader	
Läkekostnader	Nödvändiga och skäligen kostnader
Merkostnader för kost och logi	Nödvändiga och skäligen kostnader
Resor för vård och behandling	Nödvändiga och skäligen kostnader
Hemtransport	Nödvändiga och skäligen kostnader
Komma ikapp resan	Nödvändiga och skäligen kostnader
Dagersättning vid sjukhusvistelse utomlands max 30 dagar	1 500 kr
Begravning på platsen	Nödvändiga och skäligen kostnader
Akut tandvård	Nödvändiga och skäligen kostnader
Olycksfallsförsäkring	
Vid invaliditetsgrader från 50%	4 000 000 kr
Vid dödsfall för försäkrad som är 16 år och äldre	4 000 000 kr
Vid dödsfall för barn 0-15 år	200 000 kr
Reseavbrott	Nödvändiga och skäligen kostnader
Resestartskydd	25 000 kr
Försening av allmänt transportmedel	
Vid mer än 4 timmars försening betalas mot kvitto upp till	3 500 kr
Vid mer än 8 timmars försening betalas mot kvitto ytterligare upp till	2 500 kr
<i>Alternativt vid mer än 4 timmars försening utbetalas (schablonbelopp)</i>	<i>1 500 kr</i>
<i>Alternativt vid mer än 8 timmars försening utbetalas ytterligare (schablonbelopp)</i>	<i>1 500 kr</i>
Strejkskydd	5 000 kr
Försening av bagage	
Om <i>bagaget</i> är försenat vid ankomst betalas mot kvitto upp till	3 500 kr
Vid mer än 8 timmars bagageförsening betalas mot kvitto ytterligare upp till	2 500 kr
Vid mer än 24 timmars bagageförsening betalas mot kvitto ytterligare upp till	6 000 kr
Överbokat hotellrum	5 000 kr

Omfattning	Per försäkrad person Högsta ersättningsbelopp*
Bagage	50 000 kr
Varav per föremål	5 000 kr
Varav <i>stöldbegärlig egendom</i>	10 000 kr
Varav kontanter	2 500 kr
Varav förlorat pass/biljetter	10 000 kr
<i>Yrkesutrustning</i>	100 000 kr
Skidutrustning	
Egen	25 000 kr
Hyr	7 500 kr
Ansvarsskydd	
Person- och sakskada	50 000 000 kr
Privat ansvar vid hyrbil utomlands	7 500 000 kr
Rättsskydd	500 000 kr
Kidnappning/kapning	
Dagersättning max 50 dagar	1 000 kr
Självriskskydd	
Hem/villaförsäkring – ersättning för självrisk, max	10 000 kr
Personbilsförsäkring – ersättning för självrisk, max	10 000 kr
Skada på hyrt fordon	
Självriskskydd för hyrd moped/vespa, max	750 000 kr
Självriskskydd och skadekostnadsreducering för hyrd personbil, max	
Eftersökning och räddning	Nödvändiga och skäliga kostnader
Naturkatastrof	25 000 kr
Akut service i hemmet	25 000 kr
Outnyttjad aktivitetskostnad	5 000 kr
Skidhyra 500 kr per dygn	5 000 kr
Skidpaket 500 kr per dygn	5 000 kr
Pistavstängning 500 kr per dygn	5 000 kr
Hole in one	2 500 kr
Allriskskydd för inhandlad vara	25 000 kr
Per år högst	75 000 kr
Stöld vid uttagsautomat	3 000 kr
Prisskydd per skada	3 000 kr
Per år högst	6 000 kr

* Se även under allmänna bestämmelser, Högsta ersättning.

Zurich Assistance

Kontakta Zurich Assistance om du behöver akut hjälp utomlands i samband med sjukdom eller olycksfall.

Telefon +46 8 579 332 20, dygnet runt.

Information

För övriga frågor om din försäkring och skadeanmälan finns information på vår hemsida, www.nordic.zurich.com/black eller ring på telefon +46 8 579 332 21.

Vid resa inom EU/EES

Glöm inte att ta med det blå EU-kortet (det europeiska sjukförsäkringskortet) vid resa inom EU.

Du beställer ditt EU-kort på försäkringskassans hemsida. Kortet ger dig rätt till nödvändig sjukvård i andra EU/EES-länder och är giltigt i 3 år.

www.forsakringskassan.se/privatpers/resa_arbeta_studera_eller_fa_vard_utomlands/resa_utomlands/bestall_eu-kort#/

Hur du anmäler en skada, Allmänna bestämmelser och Definitioner av ord i *kursiv stil* finns längst bak i villkoret.

Försäkringens omfattning

Svenska Handelsbanken AB (publ) har tecknat ett gruppavtal med Zurich Insurance plc (Irland), Filial Sverige, (*Zurich*) om de försäkringsförmåner som är kopplade till innehav av ett Handelsbanken Black (*kortet*). Handelsbanken är försäkringstagare och gruppföreträdare för de enskilda kortinnehavarna i förhållande till Zurich.

1 Vid resa

Försäkringen gäller vid resa (*resa*).

Med *resa* avses

- samtliga förskottsbetalade kostnader för färdbiljett med *allmänt transportmedel* eller,
- en kombination av förskottsbetalad färdbiljett och/eller logi (t ex charterresa eller reguljärbiljett och/eller logi),
 - Sådant researrangemang som inkluderar bilhyra, måltider, evenemangsbiljetter, utflyktsbiljetter eller liknande (paketresa) omfattas också av definitionen under förutsättning att bokning och betalning av researrangemanget skett samtidigt och till samma resebyrå före avresa.
 - För eget kombinerat researrangemang, som omfattar förskottsbetalad färdbiljett och/eller logi tillsammans med bilhyra, måste bokning och betalning göras före avresa för att omfattas av försäkringen.

Förskottsbetalat hotellrum, korttidshyrd stuga eller lägenhet för självhushåll under maximalt 90 dagar anses enligt dessa villkor som ett researrangemang som omfattas av försäkringen under hyrestiden. Då betalning av boendet först kan ske vid incheckning måste *kortet* användas både vid bokning och vid betalning till 100%, till hotell eller organiserat stuguthyrningsföretag. Försäkringen gäller under hyrestiden.

Resan ska ha inköpts före avresa, från en *organiserad resebyrå, researrangör, trafikbolag*, auktoriserat biluthyrningsföretag, hotell eller organiserat stuguthyrningsföretag.

1.1 Vem försäkringen gäller för (de försäkrade)

Försäkringen gäller för innehavare av Handelsbanken Visa Black (*kortinnehavare*).

Kortinnehavarens familj omfattas också av försäkringen, även när familjemedlemmar reser på egen hand. Med *familj* avses *kortinnehavaren* och dennes make/maka, registrerad partner eller sambo som är folkbokförd hos *kortinnehavaren*. Barn omfattas också av försäkringen om de inte fyllt 25 år. Familjdefinitionen avgörs vid betalning av *resan*.

Försäkringen omfattar även barnbarn under 25 år som, utan förälders sällskap, medföljer mor- eller farföräldrar på *resa* och följer samma resplan, restider och resmål som dem.

Om *kortinnehavare* betalat *resa* för medresenär som inte är försäkrad enligt ovan men som är innehavare av ett Handelsbanken Bankkort Mastercard, Allkort, Platinum eller Black anses även medresenären vara försäkrad med den omfattning som gäller för betalarens *kort*. För att omfattas av *kortinnehavarens* försäkringsskydd ska medresenär *resa* tillsammans med *kortinnehavaren* och följa samma resplan, restider och resmål.

1.2 När försäkringen gäller

Reseförsäkringen börjar gälla när minst 50% av den totala *resan* har betalats med *kortet*, tillsammans med därefter förfallna betalningar till *organiserad resebyrå, researrangör eller trafikbolag* innan *resan* har påbörjats.

Med betalning med *kort* jämföras betalning av *resa* från *kortinnehavarens* konto i Handelsbanken via Internettjänsten, Mobiltjänsten, privatgiro, Swish eller Handelsbankens kontor. Betalningen ska ske direkt från kortinnehavarens kort/konto i Handelsbanken till organiserad resebyrå, researrangör eller trafikbolag vilket innebär att om betalning sker via någon annan gäller inte försäkringen. Om en *resa* delbetalats med bonuspoäng kan detta ske till maximalt 50% och resterande kostnad ska i sin helhet betalas med *kortet* varvid eventuella flygskatter och andra avgifter räknas in i den delen av den totala *resans* pris.

För att momentet 18 Skada på hyrt fordon ska omfattas under *resa*, ska *kortinnehavaren* antingen ha betalat bilhyran i samband med betalning av *resan* eller till 100% med *kortet* till biluthyrningsföretaget. Motsvarande betalningsregler gäller även för 19 Outnyttjad aktivitetskostnad och 23 Hole in one, liksom vid betalning av logi på resmålet, se definitionen av *resa*.

Enkel biljett eller tur/retur

Vid enkel biljett gäller reseförsäkringen från det den försäkrade lämnar *hemorten*, till dess den försäkrade kommit fram till *slutdestinationen*.

Två eller flera enkelbiljetter som har bokats och betalats före avresan och där ingen övernattnig ingår, ska jämfställas med en enkel biljett.

Vid köp av två enkla biljetter, en för utresa och en för hemresa, gäller motsvarande regler som för Tur- och returbiljett, charterresa, rundresa. Returresan ska då vara betald innan utresan påbörjas.

Tur- och returbiljett, charterresa, rundresa

Vid tur- och returbiljett eller *resa* gäller försäkringen under maximalt 90 dagar från det den försäkrade lämnar *hemorten* tills dess den förbetalda *resan* är avslutad och den försäkrade återkommit till sin *slutdestination* inom Norden eller *hemorten*.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för *resor* i hela världen med de undantag som finns i försäkringsvillkoren.

Begränsning

Avbeställningsskyddet gäller endast före avresa från *hemorten*, enligt punkt 4.

1.4 Generella begränsningar och undantag

Denna kompletterande reseförsäkring gäller dock inte för

- resor till och från arbetet
- överfallsersättning enligt skadeståndsrättsliga regler
- egendomsskydd, till exempel stöld eller brandskada, under resa, med undantag för 24 Allriskskydd för inhandlad vara.

Försäkringen gäller inte heller för skada som uppstår när försäkrad vistas i område som Utrikesdepartementet i sina reserekommendationer avråder från att besöka eller vistas i.

2 Försäkringens omfattning utan samband med resa

För följande moment gäller försäkringen för *kortinnehavaren*, överallt i hela världen*, om varan, tjänsten eller den outnyttjade aktiviteten har betalats med *kortet* till 100%:

- Skada på hyrt fordon
- Hole in one
- Allriskskydd för inhandlad vara
- Stöld vid uttagsautomat
- Prisskydd.

* Prisskyddet gäller endast inom hemlandet.

3 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Vad försäkringen gäller för

4. Avbeställningsskydd

Avbeställningsskyddet börjar gälla när *resa* till ett värde av lägst 750 kr betalats eller en anmälningsavgift inbetalats, tillsammans med därefter förfallna betalningar och upphör att gälla när man lämnar *hemorten* för att påbörja *resan*.

Avbeställningsskyddet upphör senast när den försäkrade checkat in på flygplats eller annan liknande plats där *resan* påbörjas, såsom färjeterminal, buss- eller tågstation. För försäkrad som valt att göra sin incheckning i förväg via internet eller sms, gäller avbeställningsskyddet maximalt fram till av trafikbolaget rekommenderad senaste incheckningstidpunkt för ordinarie avresa.

Ersättning lämnas för de avbeställningskostnader som avser den försäkrades i förväg betalda *resa*, enligt de fastställda avbeställningsbestämmelser som gäller för *organiserad resebyrå*, *researrangör*, *trafikbolag* eller för hotell/stuguthyrningsföretag. Om det saknas fastställda bestämmelser, gäller de av Svenska Resebyråföreningen, SRF och Researrangörsföreningen i Sverige, RIS utfärdade allmänna resevillkoren avseende avbeställning av *resa*. Ersättning lämnas för den försäkrades andel av ovan nämnda avbeställningskostnader om den försäkrade före avresan från *hemorten* där *resan* påbörjas, tvingas avbeställa *resa* på grund av att:

- försäkrad råkar ut för *olycksfall*, akut sjukdom eller dödsfall. Försäkringen gäller dock vid akut försämring av befintlig sjukdom om detta inte var förutsebart eller förväntat vid bokning av *resan*
- *närstående* person råkar ut för *olycksfall*, akut sjukdom eller dödsfall
- person som den försäkrade har för avsikt att besöka, råkar ut för *olycksfall*, akut sjukdom eller dödsfall
- medresenär, som tillsammans med den försäkrade beställt *resa* till samma resmål, råkar ut för *olycksfall*, akut sjukdom eller dödsfall
- medresenärs *närstående* person råkar ut för *olycksfall*, akut sjukdom eller dödsfall när den försäkrade reser i sällskap med endast denne medresenär
- en *affärskollega* råkar ut för *olycksfall*, akut sjukdom eller dödsfall
- en oförsedd händelse orsakat väsentlig skada i den försäkrades permanenta bostad på *hemorten*
- försäkrad blir uppsagd från sin tjänst
- försäkrad blir inkallad som vittne i rättegång.

Vid akut sjukdom och *olycksfall* ska oberoende och ojävig läkare snarast kontaktas och läkaren ska innan *resan* påbörjas via läkarintyg styrka att den försäkrade inte kan *resa*. Läkarintyget ska innehålla diagnos, datum för förstahandling/undersökning samt läkarens avrådan från att *resa*.

Undantag

Avbeställningsskyddet gäller inte:

- vid sjukdom eller *olycksfall* som förelegat eller varit känt redan när *resan* bokades
- om *resan* bokats trots läkare avrått den försäkrade att *resa*
- om ersättning kan lämnas från *resebyrå*, *trafikbolag*, *organiserad researrangör* eller organiserad förmedlare
- om ersättning kan lämnas från annat håll av annan part eller som kan ersättas enligt lag, författning, konvention, skadestånd, annan försäkring eller motsvarande skydd
- för kostnader som uppkommit genom att den försäkrade dröjt med avbeställningen.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

5 Läke- och resekostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader om den försäkrade drabbas av akut sjukdom eller *olycksfall* under *resa*.

Försäkringen omfattar enligt punkterna nedan:

- läkekostnader
- merkostnader för kost och logi
- resor för vård och behandling
- akut tandvård
- hemtransport
- komma ikapp *resan*.

Om försäkrad under *resa* blir allvarligt sjuk eller råkar ut för en allvarlig olycksfallsskada och är i behov av läkarvård eller hemtransport, så ska den försäkrade eller behandlande läkare på resmålet, ringa Zurich Assistance.

Begränsning

Ersättningstiden är begränsad till 60 dagar från första läkarbesöket på resmålet. Även hemtransport ska ske inom 60 dagar från första läkarbesöket.

För försäkrad bosatt utanför *EU* gäller läke- och resekostnader endast vid resa utanför hemlandet.

Undantag

Ersättning lämnas inte för:

- kostnader för privat sjukvård i Norden alternativt det land där försäkrad har sin *hemort*
- sjukdom eller *olycksfall* som förelegat eller var känt när *resan* startade. Försäkringen gäller dock om hälsotillståndet akut försämrats och detta inte var förutsägbart eller förväntat
- kostnader för vistelse på hälso- eller rehabiliteringshem
- kostnader för förebyggande hälsovård
- kostnader för sterilisering, abort, fertilitets- eller IVF-behandling
- den del av kostnad för vård utom hemmet som svarar mot inbesparade levnadsomkostnader
- deviationsförluster, dvs. kostnader som förorsakats av att fartyg eller flygplan på grund av den försäkrades sjukdom eller skada måste ändra sin färdplan
- kostnader vid *olycksfall* som drabbar den försäkrade vid flygolycka när han är förare eller har annan funktion ombord vid militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller vid bruks-, skol- eller privatflygning. Ovanstående gäller dock inte om försäkringsfallet uppkommit i en situation som kan anses försvarlig i syfte att undvika skada på person eller egendom
- skada som inträffar under deltagande i sport eller idrottstävling eller träning på en nivå som inte är att räknas som motion eller fritidssysselsättning i normal omfattning, såsom vid deltagande i en i förväg utlyst sport- eller idrottstävling, idrottsskola, organiserat träningsläger, expedition eller vid särskilt riskfylld sysselsättning som t ex bergsbestigning, bergsklättring, fallskärmshoppning, drakflygning, segelflygning, paragliding, bungyjump, motorsport, forsränning, off-piståkning eller annan liknande verksamhet
- kostnader vid *olycksfall* som inträffar vid dykning med tub om försäkrad saknar giltigt dykcertifikat
- kostnader som skall ersättas från annat håll enligt författning, avtal, förordning eller konvention.

5.1 Läkekostnader

Om den försäkrade blir sjuk eller skadad lämnas ersättning för nödvändiga och skäligen kostnader som den försäkrade har under *resan* (således inte efter hemkomsten).

Ersättning lämnas för läkar- och sjukhusvård samt för behandling, läkemedel och hjälpmedel som behörlig läkare föreskrivit för sjukdomens eller skadans läkning. Föreskrivning som har gjorts av läkare som är i resesällskap med den försäkrade godtas inte. Ersättning lämnas även för kostnader för läkarintyg som Zurich begär. Läkarbesök ska göras på resmålet.

Begränsning

Flera sjukdomsfall med medicinskt samband räknas som ett och samma sjukdomsfall.

Ersättning lämnas inte sedan definitiv medicinsk invaliditetsersättning utbetalats från denna försäkring.

5.2 Merkostnader för kost och logi

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen merkostnader för försäkrad och övriga medföljande försäkrade, förutsatt att sjukdomen eller *olycksfallet* enligt intyg från behandlande läkare på vistelseorten medfört, att den försäkrade måste förlänga restiden eller ändra boendeformen.

Ersättning lämnas också för merkostnader för logi i väntan på hemtransport, istället för sjukhusvistelse. Om skadan bedöms som allvarlig eller livshotande, omfattar försäkringen resa (tur och retur) och logi för två personer från *hemorten* till resmålet.

Begränsning

Nödvändigheten av förlängd vistelse eller resa till resmålet skall vara godkänd av Zurich Assistance för att full ersättning ska kunna lämnas. Vid försummelse enligt denna punkt gäller reglerna under "Allmänna bestämmelser".

5.3 Dagersättning vid sjukhusvistelse utomlands

Ersättning lämnas för den tid som försäkrad är inlagd på sjukhus för vård utomlands på grund av akut sjukdom eller *olycksfall* som inträffat under *resan*.

Ersättningstiden är längst 30 dagar.

Ersättningsbelopp per dag framgår av tabellen.

5.4 Resor för vård och behandling

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för resor i samband med vård och behandling.

5.5 Akut tandvård

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för en tillfällig behandling vid akuta besvär under *resan*. Första tandläkarbesöket ska göras på resmålet.

Undantag

Försäkringen omfattar inte kostnad för tandreglering.

5.6 Hemtransport

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena merkostnader i samband med hemtransport på grund av medicinska skäl av den sjuke/skadade eller hemtransport pga. dödsfall. Med hemtransport avses transport av den sjuke/skadade/avlidne till sin *hemort*.

Ersättning lämnas för merkostnader för medföljande försäkrads hemresa.

Ersättning lämnas även för inkvartering och resor för en annan person som ledsagar försäkrat barn enligt läkares rekommendation.

Begränsning

Nödvändigheten av *resan* samt färdsettet skall vara föreskriven av behandlande läkare på vistelseorten och godkänd av Zurich Assistance för att full ersättning ska kunna lämnas. Vid försummelse enligt denna punkt gäller reglerna i "Allmänna bestämmelser".

5.7 Begravning på platsen

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för begravning på platsen i stället för hemtransport av avliden.

5.8 Komma ikapp *resan*

Om *resan* avbrutits på grund av akut sjukdom eller *olycksfall* som kan ersättas enligt dessa villkor, lämnas även ersättning för nödvändiga och skäligena kostnader att komma fram till resmålet efter avslutad behandling.

För att ersättning ska kunna lämnas behövs ett läkarintyg utfärdat av behandlande läkare på vistelseorten där diagnos anges och ordination av antalet hela dagar som *resan* måste avbrytas tillsammans med övriga handlingar som styrker kostnaderna. Kontakta Zurich Assistance för hjälp.

Begränsning

Om det blir aktuellt med hemtransport enligt punkt 5.6, ersätts inte ovanstående kostnad.

6 Olycksfall

Ersättning lämnas vid *olycksfall* som leder till bestående medicinsk invaliditet om 50% eller däröver samt vid dödsfall på grund av *olycksfall*.

Försäkringen omfattar ersättning för:

- medicinsk invaliditet
- dödsfall.

Begränsning

Som *olycksfall* räknas inte:

- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne
- skada som uppkommit på grund av användning av medicinska preparat, ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av *olycksfall* som omfattas av denna försäkring
- sådant tillstånd som, även om det konstaterats efter ett *olycksfall*, enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på *olycksfallet* utan på sjukdom, lyte eller sjukliga förändringar
- skada som uppkommit genom kärnexplosion eller radioaktiv strålning (atomkärnreaktion) som har samband med militär verksamhet i vilken den försäkrade är sysselsatt.

För försäkrad bosatt utanför EU gäller detta skydd endast vid resa utanför hemlandet.

Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada som inträffar under deltagande i sport eller idrottstävling eller träning på en nivå som inte är att räknas som motion eller fritidssysselsättning i normal omfattning, såsom vid deltagande i en i förväg utlyst sport- eller idrottstävling, idrottsskola, organiserat träningsläger, expedition eller vid särskilt riskfylld sysselsättning som t ex bergsbestigning, bergsklättring, fallskärmshoppning, drakflygning, segelflygning, paragliding, bungyjump, motorsport, forsränning, off-piståkning eller annan liknande verksamhet
- kostnader vid *olycksfall* som inträffar vid dykning med tub om försäkrad saknar giltigt dykcertifikat.

6.1 Ersättning vid medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet avses, av *olycksfallet*, orsakad och för framtiden bestående fysisk funktionsnedsättning. Funktionsnedsättningen skall objektivt kunna fastställas.

Ersättning lämnas med en mot invaliditetsgraden svarande del av invaliditetskapitalet under förutsättning av att den medicinska invaliditetsgraden är 50% eller däröver. Invaliditetsgraden bestäms på grundval av den medicinska invaliditeten.

Rätt till ersättning föreligger om den skada som uppstod genom *olycksfallet* inom tre år orsakat mätbar medicinsk invaliditet och minst ett år förflutit från *olycksfallet*. Så snart den definitiva invaliditetsgraden fastställts utbetalas ersättning med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden.

Om behandlingen är helt avslutad och den definitiva invaliditetsgraden kan fastställas redan innan ett år förflutit från *olycksfallet*, inträder dock ersättningsrätten och ersättning utbetalas när invaliditetsgraden fastställts. Fastställande av den definitiva invaliditetsgraden skall om möjligt ske inom tre år från *olycksfallet*, men kan uppskjutas så länge det enligt medicinsk erfarenhet är nödvändigt.

6.2 Bedömning av medicinsk invaliditet

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt tabellverket "Gradering av medicinsk invaliditet", utgivet av Svensk Försäkring.

Begränsning

Har det genom samma *olycksfall* uppkommit skador på flera kroppsdelar lämnas ersättning högst efter en invaliditetsgrad motsvarande fullständig ersättning. Om funktionsförmågan redan tidigare var nedsatt frånräknas den tidigare medicinska invaliditetsgraden.

Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts.

6.3 Omprövning

Om *olycksfallet* medför att kroppsfunktionen väsentligen försämras efter det att slutreglering skett, eller att den försäkrade förlorar ytterligare arbetsförmåga efter det att slutreglering skett, har den försäkrade rätt att återkomma och få invaliditetsgraden prövad på nytt.

Omprövning medges dock inte sedan 10 år förflutit från det att Zurich meddelat beslut i ärendet.

6.4 Ersättning vid invaliditet som leder till dödsfall

Avlider den försäkrade innan rätt till invaliditetsersättning inträtt, utbetalas ingen invaliditetsersättning.

Avlider den försäkrade sedan rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträtt, men innan slutlig utbetalning skett, utbetalas till dödsboet det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditet som förelåg innan dödsfallet.

6.5 Ersättning vid dödsfall

Om *olycksfallet* föranleder dödsfall inom tre år från det inträffade, utbetalas dödsfallsersättning.

Förmånstagare vid dödsfallet är den försäkrades make/maka/*sambo* eller registrerad partner. Om sådan saknas, den försäkrades arvingar.

6.6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbelopp för invaliditet respektive dödsfall framgår av tabellen.

Vid medicinsk invaliditet betalas ersättning ut i förhållande till invaliditetsgraden.

Skadeärendet avslutas först när den medicinska invaliditeten är fastställd. Ett förskott på medicinsk invaliditetsersättning kan lämnas om det föreligger en preliminär invaliditetsbedömning. Om förskott lämnats, avräknas detta när ärendet avslutas. Försäkringen gäller inte i något fall för vad som anges under Begränsning och Undantag under punkt 6 Olycksfall.

7 Reseavbrott

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena merkostnader för hemresa om det händer något allvarligt hemma.

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena merkostnader för hemresa om den försäkrade tvingas avbryta *resan* på grund av att:

- en oförutsedd händelse inträffar, som orsakar väsentlig egendomsskada i den försäkrades bostad på *hemorten* som kräver den försäkrades omedelbara hemresa
- nära anhöriga på *hemorten* blir livshotande sjuk eller livshotande skadad vid *olycksfall* eller avlider.

8 Resestartskydd

Ersättning lämnas för att hinna fram i tid till platsen för avresa (t.ex. flygplats, busstation, järnvägsstation eller färjeterminal), för att ansluta sig till *resa*, om försäkrad blir försenad på väg till avreseplatsen och riskerar att missa avresan.

Förseningen ska bero på att fordon som den försäkrade åker med till *resans* utgångspunkt försenas på grund av väderlekshinder, tekniskt fel, trafikolycka eller oförutsett trafikhinder på den direkta färden till avresplatsen. Försäkringen gäller endast vid initial utresa eller slutlig hemresa, inte vid mellanlandningar vid rundresa.

Det förutsätts att den försäkrade har beräknat att nå avreseplatsen minst 2 timmar före aviserad avgångstid vid flygresan, eller i enligt med resebolagets regler. Vid avresa för flygresan inom landet ska avresplatsen beräknas vara nådd minst 1 timme före aviserad avgångstid eller i enligt med resebolagets regler.

Resestartskyddet upphör när försäkrad nått platsen för avresa (t.ex. flygplats, järnvägsstation eller färjeterminal).

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena merkostnader för att nå avresplatsen, men ersätter inte ny färdbiljett vid missad avresa.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

9 Försening av allmänt transportmedel

Ersättning lämnas mot originalkvitto för inköp av nödvändiga måltider, förfriskningar, eller logikostnader om *allmänt transportmedel*, som den försäkrade köpt biljett för med *kortet*, kommer till sin *slutdestination* med mer än 4 timmars försening. Försäkringen gäller även om *allmänt transportmedel* blir inställt inom 24 timmar före avgångstiden eller blir överbokat så att den försäkrade inte kommer med. En förutsättning för att få ersättning är att ingen annan transport kan erbjudas inom 4 timmar, vilket medför att du blir mer än 4 timmar försenad till din *slutdestination*.

Om förseningen är mer än 8 timmar har försäkrad rätt till ytterligare ersättning för inköp enligt ovan.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

Alternativt lämnas ersättning med ett schablonbelopp om *allmänt transportmedel*, som den försäkrade köpt biljett för med *kortet*, kommer till sin *slutdestination* med mer än 4 timmars försening. Försäkringen gäller även om *allmänt transportmedel* blir inställt inom 24 timmar före avgångstiden eller blir överbokat så att den försäkrade inte kommer med. En förutsättning för att få ersättning är att ingen annan transport kan erbjudas inom 4 timmar, vilket medför att du blir mer än 4 timmar försenad till din *slutdestination*.

Om förseningen är mer än 8 timmar lämnas ytterligare ett schablonbelopp.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

10 Strejkskydd

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena merkostnader för kost och logi om försäkrads avresa till eller hemresa från utlandet blir försenad i mer än 24 timmar och förseningen beror på strejk eller fackliga åtgärder hos transportbolaget inklusive underleverantörer.

Ersättning lämnas endast om strejken eller de fackliga åtgärderna brutit ut efter det att *resan* påbörjats.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

11 Försening av bagage

Ersättning lämnas om försäkrad vid resa med *allmänt transportmedel* inte får ut incheckat *bagage* vid ankomst till resmålet.

Efter 8 respektive 24 timmar gäller ett högre ersättningsbelopp.

Ersättning lämnas mot kvitto för nödvändiga och skäligena inköp av kläder, toalettartiklar och liknande nödvändiga personliga tillhörigheter som är nödvändiga för *resans* ändamål.

Inköpen ska vara nödvändiga och skäligena för uppehållet, förseningens längd och *resans* ändamål. Inköpen ska göras på den ort där förseningen inträffat och innan bagaget lämnas ut.

Försäkringen gäller inte för inköp av golfklubbor, skidor, dykutrustning eller annan sportutrustning. Ersättning lämnas dock för hyra av sådan utrustning.

Zurich följer flygbolagens regler för incheckat bagage varför stöldbegärliga eller känsliga föremål, t.ex. alla typer av glasögon, dator, kamera m.m. ska placeras i handbagaget.

Begränsning

Ersättning lämnas inte för bagageförsening vid hemresa till *slutdestination* för *resan*.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

12 Överbokat hotellrum

Ersättning lämnas för merkostnader för att boka ett annat hotellrum om det i förväg bokade hotellrummet inte är tillgängligt på grund av överbokning och likvärdigt rum inte kan erbjudas av hotellet.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

13 Bagageskydd

Försäkringen omfattar skada på den försäkrades egendom som medförs för *resans* ändamål, på en *resa* som omfattas av reseförsäkringen. Ersättning lämnas för fysisk skada på eller förlust av personligt medfört *bagage* orsakad av plötslig oförutsedd yttre händelse. Försäkringen gäller även för skada som drabbar egendom som den försäkrade hyrt eller lånat för personligt bruk.

Egendom som försäkringen gäller för:

- *bagage* bestående av personlig lösegendom

- *yrkesutrustning*
- pass och biljetter
- *pengar*. Pengar ersätts endast vid stöld och brandskada.

Ersättning lämnas för hyra av golfklubbor, skidor eller annan sportutrustning som blivit skadade eller stulna under resan.

Undantag

Egendom som försäkringen inte gäller för:

- byggnad eller byggnadstillbehör
- motordrivet fordon, släpfordon
- båt, utom windsurfingbräda
- luftfartyg eller liknande farkoster
- delar eller utrustning till ovan nämnda fordon och farkoster
- frimärken, mynt och sedlar med samlarvärde
- djur
- kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention eller skadestånd.

Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iakttä tillbörlig omsorg och aktsamhet om egendomen. Egendomen ska hanteras och förvaras så att skada så långt som möjligt förhindras.

Av betydelse är bl.a. om egendomen är stöldbegärlig, särskilt värdefull eller av sådan beskaffenhet att det i sammanhanget framstår som naturligt att ägna den särskild uppmärksamhet. Ett exempel på särskild uppmärksamhet är att *stöldbegärlig egendom* aldrig ska checkas in, utan ska tas med som handbagage.

Vid stöld, skadegörelse eller rån ska polisanmälan göras på den ort där skadan inträffade.

Skada som inträffat under transport eller på hotell, ska anmälas till transportföretaget eller hotellet

Om annan försäkring gäller för samma skada, eller om föremålet kommer till rätta efter det att utbetalning skett, ska den försäkrade upplysa Zurich om detta.

Om säkerhetsföreskrifterna ej är uppfyllda kan ersättningen sättas ned, enligt reglerna i Allmänna bestämmelser.

Begränsning

Den försäkrade ska styrka innehav och värde på skadad eller förkommen egendom.

Ersättning lämnas för direkt ekonomisk förlust, motsvarande återanskaffningspriset omedelbart innan skadan inträffade. Detta innebär att ersättningen påverkas av föremålets ålder, förslitning, modernitet och användbarhet. Zurich har rätt att avgöra om ett skadat föremål ska repareras, ersättas med likvärdigt föremål eller kontantregleras. Ytliga skador, såsom bucklor, repor eller liknande utan väsentlig inverkan på användbarheten, kontantregleras.

Har försäkrad fått ersättning för bagageförsening dras denna ersättning av vid reglering av förlusten.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

14 Privat ansvar

Försäkringen gäller när någon kräver att försäkrad i egenskap av privatperson skall betala skadestånd för person- eller sakskada som försäkrad orsakat under *resan*.

För försäkrad bosatt utanför EU gäller detta skydd endast vid resa utanför hemlandet.

14.1 Vad som ersätts

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen åtar sig Zurich att:

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd

- föra den försäkrades talan vid rättegång och betala rättegångskostnader som försäkrad inte kan få ut av motpart
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge.

Begränsning

En förutsättning för försäkringens giltighet är att den försäkrade medverkar till uppgörelse i godo med den skadelidande och i övrigt följer Zurich beslut. Den försäkrade har inte rätt att utan Zurich tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Har Zurich förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är Zurich fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och företa ytterligare utredning.

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis och/eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, skall han omedelbart underrätta Zurich. Zurich äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud.

14.1.1 Privatansvar vid hyrd *personbil* utomlands

Försäkringen gäller vid skada som försäkrad kan göras ansvarig för som brukare eller förare av hyrd *personbil* utomlands under förutsättning att *personbilen* är hyrd med *kortet*.

Försäkringen gäller enligt hyresperiod i hyresavtalet, dock längst i 90 dagar.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

Begränsning

För "Privatansvar vid hyrd *personbil* utomlands" gäller denna försäkring endast för belopp överstigande hyrbilens ansvarsförsäkring eller annan försäkring som täcker samma skada.

Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada på egendom som den försäkrade hyrt, leasat, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattning med. Med helt tillfällig befattning avses här inte enbart en kortvarig befattning utan även att den, för en privatperson, har varit av okvalificerad art. Försäkringen omfattar dock skada som den försäkrade orsakat på hotellrum eller annan hyrd bostad samt på inventarier däri, förutsatt att skadan inte beror på slitage eller vanvård eller orsakats av grov vårdslöshet eller uppsåtlig handling
- förmögenhetsskada som inte är en följd av enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada
- skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare av fastighet, innehavare av tomträtt eller som ägare av lägenhet
- skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av:
 - motordrivet fordon (Se dock ovan vad gäller för hyrbil utomlands)
 - båt, utom windsurfingbräda. Om båten är utrustad med antingen utombordsmotor om högst 6 hk eller segel med en segelyta av högst 7,5 kvm gäller försäkringen för personskada
 - luftfartyg eller liknande farkoster.
- skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

15 Privat rättsskydd

Försäkringen gäller vid tvist för försäkrad som privatperson. De händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat under en *resa* som omfattas av försäkringen och det ska inte ha gått mer än 10 år sedan *resan*.

Försäkringen betalar i vissa tvister ombuds- och rättegångskostnader som försäkrad inte kan få ersättning för av motpart.

15.1 Vad som ersätts

Tvist som kan prövas som tvistemål i domstol. Med tvist avses inte brottmål.

Ersättning lämnas för följande nödvändiga och skäliga kostnader och som försäkrad inte kan få betalda av motpart:

- ombuds arvode och kostnader

- kostnader för utredning före rättegång som den försäkrades ombud beställt
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande
- expeditionskostnader i domstol
- rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart
- kostnad för medling enligt rättegångsbalken.

Ombudsarvode lämnas för skäligen tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som domstolsverket tillämpar vid fastställande av taxa i vissa mål.

15.1.1 Krav för att kostnader ska betalas

För att försäkringen ska gälla måste försäkrad anlita ett ombud. Ombudet ska vara ledamot av advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat.

I tvist som handläggs utomlands måste försäkrad anlita ombud som Zurich godkänner.

15.2 Undantag

Försäkringen lämnar inte ersättning för:

- tvist som vid rättslig prövning kan bli småmål enligt rättegångsbalken
- tvist som har samband med:
 - äktenskapsskillnad, upplösning av registrerat partnerskap, upplösning av samboförhållande eller frågor som aktualiseras i sådant sammanhang
 - yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
 - pantsättning eller borgensåtagande av försäkrad till förmån för någon i dennes förvärvsverksamhet
 - ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning
 - fordran eller anspråk som överlåtits på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom
 - försäkrad som ägare till fastighet eller innehavare av tomträtt
 - försäkrad som ägare, brukare eller förare av motorfordon, båt - utom windsurfingbräda, luftfartyg eller liknande farkost såvida det inte är fråga om fordon som korttidshyrs i utlandet
 - anspråk mot försäkrad på grund av gärning som föranlett att denne misstänkts eller åtalats för brott
 - som kräver uppsåt för straffbarhet
 - att försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad.

15.2.1 Kostnader som inte ersätts:

- eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehålle eller andra kostnader för försäkrad
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud
- ersättning till skiljemän
- verkställighet av dom, beslut eller avtal
- om skadestånd till försäkrad omfattar kompensation för dennes advokatkostnader betalas inte någon ersättning för dessa
- om försäkrad i eller utom rättegång avstår från sina möjligheter att få ersättning av motparten.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

16 Kidnappning eller kapning

16.1 Dagsersättning på grund av kidnappning eller kapning

Ersättning lämnas för den tid som försäkrad är *kidnappad* eller som passagerare blir utsatt för *kapning* av *allmänt transportmedel*.

Ersättningstiden är längst 50 dagar.

Ersättningsbelopp per dag framgår av tabellen.

17 Självriskskydd

17.1 Hem/villahemförsäkring

Ersättning lämnas om en ersättningsbar skada inträffar i den försäkrades obebodda permanenta bostad på *hemorten* när den försäkrade är på en resa som omfattas av denna försäkrings resevillkor och skadan överstiger gällande självrisk för den försäkrades hem/villaförsäkring.

Ersättning lämnas maximalt med det belopp som motsvarar självrisken efter att skadan har reglerats av den försäkrades försäkringsbolag.

Det högsta belopp som kan lämnas från denna reseförsäkring för betalning av självrisken för den försäkrades hem/villaförsäkring framgår av tabellen.

17.2 Privat personbilsförsäkring

Ersättning lämnas om en ersättningsbar skada inträffar på den försäkrades privata personbil när den försäkrade är på en resa som omfattas av denna försäkrings resevillkor och skadan överstiger gällande självrisk för den försäkrades fordonsförsäkring. Ersättning lämnas endast om bilen stått oanvänd på *hemorten* eller på betald parkeringsplats i hemlandet.

Ersättning lämnas maximalt med det belopp som motsvarar självrisken efter att skadan har reglerats av den försäkrades försäkringsbolag för fordonet.

Det högsta belopp som kan lämnas från denna reseförsäkring för betalning av självrisken framgår av tabellen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada som omfattas av bilens rättsskyddsförsäkring
- avbrottsersättning
- bonusförlust
- stilleståndsersättning eller kostnad för hyrbil.

18 Skada på hyrt fordon

Försäkringen gäller för skada på fordon som hyrts genom auktoriserat uthyrningsföretag under förutsättning att, antingen

- fordonshyran är betald med kortet tillsammans med betalning av resa som omfattas av denna försäkring med sammanlagt minst 50%, under tid som försäkringen är i kraft, eller
- fordonshyran är betald till 100% med kortet till uthyrningsföretaget, under tid som försäkringen är i kraft, eller
- om säkerhet för fordonshyran har ställts med kortet under den tid försäkringen är i kraft och hyran senare har betalats till 100% med kortet.

Försäkringen gäller i 90 dagar från det att fordonet hämtats ut och endast när hyrt fordon framförs av förare som har skrivits in i hyresavtalet.

Rätt till ersättning förutsätter att uthyrningsföretaget eller dess försäkringsbolag har lämnat slutligt besked i fråga om ersättning för skada och kostnad för reparation enligt försäkringsvillkoren för fordonet.

Skadan ska dokumenteras med skaderapport från uthyrningsföretaget eller dess försäkringsbolag, tillsammans med en kopia av hyresavtalet och verifikation på betald självrisk och/eller skadekostnad enligt nedan.

Undantag

Försäkringen gäller inte

- för mer omfattande ersättningsansvar än vad som motsvarar kortinnehavarens ansvar enligt hyresavtalet, för skador på fordonet
- för användning av fordonet i strid med föreskrifter i uthyrningsavtalets villkor
- vid hyra av limousiner, veteranbilar, fordon som väger mer än 3,5 ton total tillåten tjänstevikt, fordon med 10 cylindrar eller mer, nöjesfordon, som till exempel terrängfordon

- om föraren varit påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Försäkringen gäller dock om det kan göras sannolikt att skadan uppkommit oberoende av sådan omständighet
- om den försäkrade framkallat försäkringsfallet med uppsåt eller grov vårdslöshet. Med den försäkrade jämföras härvid även annan förare som är inskriven i hyresavtalet samt annan som handlat med *kortinnehavarens* eller inskriven förarens samtycke
- under tävling eller träning för tävling
- för fordon som används vid leverans eller flytt
- för skada som orsakats genom eller består i slitage på fordonet
- för skada som orsakats genom ursprungligt fel i/på fordonet.

Försäkringen ersätter kostnader för reparation, men inte avbrottsersättning, bonus, stilleståndsersättning eller kostnad för hyrbil.

18.1 Självriskskydd för moped/vespa

Om den skada som drabbat en hyrd moped eller vespa (högst 100 cc) omfattas av den försäkring som gäller enligt hyresavtalet med uthyrningsföretaget, lämnar reseförsäkringen ersättning för den självrisk som du enligt hyresavtalet är tvungen att betala vid en ersättningsbar skada.

Ersättning lämnas maximalt med det belopp som motsvarar självrisken för försäkringen enligt hyresavtalet och verifikation på betald självrisk ska bifogas anmälan.

Begränsning

Om kostnaden för att reparera skadan är lägre än självrisken enligt hyresavtalet, lämnas ingen ersättning från reseförsäkringen. Motsvarande gäller om skadan inte omfattas av uthyrningsföretagets försäkring för fordonet.

Det högsta belopp som kan lämnas från denna reseförsäkring, för betalning av självrisk till uthyrningsföretaget, framgår av tabellen.

18.2 Självriskskydd och skadekostnadsreducering för personbil

Ersättning lämnas för de dokumenterade kostnader som uthyrningsföretaget har haft för att återställa *personbilen* i samma skick som vid hyresperiodens början. Ersättning lämnas även för kostnader för bärgning av skadad *personbil*.

18.2.1 Självriskskydd

Om den skada som drabbat *personbilen* omfattas av den försäkring som gäller enligt hyresavtalet med uthyrningsföretaget, lämnar reseförsäkringen endast ersättning för den självrisk som du enligt hyresavtalet är tvungen att betala vid en ersättningsbar skada.

Begränsning

Ersättning lämnas maximalt med det belopp som motsvarar självrisken för försäkringen enligt hyresavtalet och verifikation på betalningen ska bifogas anmälan. Det högsta belopp som kan lämnas från denna reseförsäkring, för betald självrisk till uthyrningsföretaget, framgår av tabellen.

18.2.2 Skadekostnadsreducering

Om den skada som drabbat *personbilen* inte omfattas av den försäkring som gäller enligt hyresavtalet med uthyrningsföretaget, lämnar reseförsäkringen ersättning för de dokumenterade kostnader som uthyrningsföretaget har haft för att återställa *personbilen* i samma skick som vid hyresperiodens början och som du enligt avtalet är tvungen att betala.

Vid skadekostnadsreducering på *personbil* gäller ett karensbelopp om 500 kr. Det innebär att om skadebeloppet understiger 500 kr lämnas ingen ersättning. Överstiger skadebeloppet 500 kr lämnas ersättning utan avdrag, med ett belopp motsvarande verifierad reparationskostnad. Verifikation på betald skadekostnad ska bifogas anmälan.

Begränsning

Det högsta belopp som kan lämnas från denna reseförsäkring, för betald skadekostnad till uthyrningsföretaget, framgår av tabellen.

19 Outnyttjad aktivitetskostnad

Ersättning lämnas för outnyttjad del av de aktivitetskostnader, till exempel för evenemangsbiljetter, bilhyra, skidkursavgift, liftkort och hyrd skidutrustning som *kortinnehavaren* har betalat för med *kortet*

och som inte går att få tillbaka eller kan användas om försäkrad drabbas av *olycksfall* eller akut sjukdom under *resan*.

För att ersättning ska kunna lämnas behövs ett läkarintyg utfärdat av behandlande läkare på vistelseorten där diagnos anges och ordination av antalet hela dagar under vilka den försäkrade varit sjuk, ordinerats vila på hotellrummet eller inte kunnat utöva aktiviteten. Intyg som har utfärdats av läkare som är i resesällskap med den försäkrade godtas inte.

Ersättning lämnas även för outnyttjad del av kostnader för skidkursavgift, liftkort och hyrd skidutrustning som inte går att få tillbaka eller användas på grund av lavin, pistavstängning eller vid snöbrist.

Ersättning lämnas endast för kostnader som *kortinnehavaren* har betalat med *kortet*. Ersättning lämnas även för medförsäkrade.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

20 Eftersökning och räddning

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader att eftersöka och rädda försäkrad som försvunnit i samband med *extremt väder* eller naturkatastrof.

21 Naturkatastrof/evakuering

Försäkringen ersätter extra rese- och logikostnader om den försäkrade tvingas flytta från bokat boende till annat boende på grund av *naturkatastrof* såsom eld, storm, explosion, jordbävning, virvelvind, översvämning, snö- eller jordskred, vulkanutbrott eller tsunami.

21.1 Evakuering

Försäkringen ersätter kostnader för resa och uppehålle när statlig myndighet eller Utrikesdepartementet erbjuder evakuering till annan säker plats alternativt till hemorten i Norden.

22 Akut service i hemmet

Ersättning lämnas om försäkrad råkar ut för en plötslig och oförutsedd skada som inte är ersättningsbar enligt försäkrads hem- eller villahemförsäkring.

Ersättning lämnas för akut reparation av ledningssystem, dörrar, fönster eller tak som blivit skadade i den obebodda bostaden/villan under *resan*.

Ersättning lämnas även för utryckningsavgiften.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

23 Hole in one

Ersättning lämnas för inköp av champagne eller motsvarande om försäkrad slår hole in one vid långgolfspel. Greenfee ska vara betald med *kortet* och scorekortet ska vara undertecknat av den försäkrade och markör.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

24 Allriskskydd för inhandlad vara

Ersättning lämnas om vara som *kortinnehavaren* inhandlat med *kortet* skulle bli stulen eller skadad till följd av en plötslig och oförutsedd händelse inom fem år från inköpsdagen. Allriskskyddet för inhandlad vara upphör samtidigt som *kortet* upphör att gälla. Varan skall vara betald med kortet till 100%.

Begränsning

Ersättning lämnas för varor som kostar minst 1 000 kr. Varan måste vara fullt betald med *kortet*.

Zurich har rätt att avgöra om det skadade föremålet ska repareras, ersättas med likvärdig vara eller kontantregleras. Om begagnad likvärdig vara eller utbytesdel finns att tillgå ska sådan användas vid reparation eller återanskaffning.

Undantag

Försäkringen omfattar inte följande varor: Levande djur, växter, kontanter, valuta, transportbiljetter, föreställningsbiljetter, värdepapper, smycke eller ädelstenar, konstföremål, antikviteter, samlingsföremål, mat, dryck eller andra färskvaror, tobak, bränsle, farmaceutiska produkter, glasögon, linser, medicinsk utrustning, tjänste- och immateriella värden, föremål som sålts som en ny del av en helhet, alla varor som förvärvats illegalt, skräddarsydda varor, mobiltelefoner eller motorfordon, båtar, luftfartyg inklusive delar till sådana fordon.

Försäkringen omfattar inte skada på grund av slitage eller när varan är omhändertagen av näringsidkare.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

25 Stöld vid uttagsautomat

Ersättning lämnas för stöld av uttagna kontanter i samband med uttag från en uttagsautomat om *pengarna* rycks från försäkrad på ett sådant sätt att försäkrad omedelbart upptäcker stölden.

Försäkrad ska ha tagit ut de förlorade *pengarna* från sitt *kort*.

Gärningsmannen skall ha begått stölden i närheten av uttagsautomaten.

26 Prisskydd

Ersättning lämnas för prisskillnaden för en vara som *kortinnehavaren* köpt med sitt *kort* om en likadan vara kan hittas till ett lägre pris inom 60 dagar. För att ersättning ska kunna lämnas måste det vara samma slags vara, dvs samma märke, samma tekniska funktioner, samma tillverkare och referensnummer.

Begränsning

Prisskyddet gäller för vara som kostar minst 400 kr. Varan måste vara betald till 100% med *kortet*.

Prisskillnaden ska vara minst 300 kr mellan vad varan kostade vid inköpet och vad den kostar vid upptäckten av ett lägre pris.

Undantag

Försäkringen omfattar inte följande varor: Levande djur, växter, kontanter, valuta, transportbiljetter, föreställningsbiljetter, värdepapper, smycke eller ädelstenar, konstföremål, antikviteter, samlingsföremål, mat, dryck eller andra färskvaror, tobak, bränsle, farmaceutiska produkter, glasögon, linser, medicinsk utrustning, tjänste- och immateriella värden, föremål som sålts som en ny del av en helhet, alla varor som förvärvats illegalt, skräddarsydda varor, mobiltelefoner eller motorfordon, båtar, luftfartyg inklusive delar till sådana fordon.

Försäkringen lämnar ingen ersättning om prisskillnaden beror på:

- att varan säljs på samma försäljningsställe
- varor utomlands eller i en tullfri zon
- jämförelse mellan postorderkatalog och annat inköpsställe
- jämförelse mellan Internetleverantör och annat inköpsställe
- jämförelse med begagnade varor
- paketerbjudande
- gratiserbjudande
- specialerbjudande för medlemmar
- utförsäljning i samband med likvidation eller realisation.

Högsta ersättningsbelopp framgår av tabellen.

Zurich Assistance

Zurich har avtal med en larmorganisation som har öppet dygnet runt.

Zurich Assistans har ett telefonnummer som du kan ringa dygnet runt och fråga om ett försäkringsfall som omfattas av denna försäkring, t ex när du råkat ut för en olycka eller sjukdomsfall.

Telefon +46 8 579 332 20. Ha gärna *kortet* till hands vid samtalet.

Du har tillgång till reseassistans även om din försäkring inte täcker själva skadehändelsen, men i detta fall får du själv stå för skadekostnaden.

På vår hemsida finns svar på många allmänna frågor rörande din försäkring,
www.nordic.zurich.com/black.

Frågor kan även sändas till kortforsakring@zurich.com eller ställas på telefon +46 8 579 332 21.

Åtgärder vid skada

Akut hjälp under resa

Om försäkrad under *resa* blir allvarligt sjuk eller råkar ut för en allvarlig olycksfallsskada och är i behov av läkarvård eller hemtransport, så ska den försäkrade eller behandlande läkare på resmålet, ringa Zurich Assistance +46 8 579 332 20. Ha, om möjligt, gärna *kortet* till hands vid samtalet.

För att full ersättning ska kunna lämnas enligt punkt 5.2 Merkostnader för kost och logi, ska nödvändigheten av förlängd vistelse eller resa till resmålet, för tillresande anhörig, i förväg vara godkänd av Zurich Assistance.

För att full ersättning ska kunna lämnas enligt punkt 5.6 Hemtransport, ska nödvändigheten av resan och färd sättet skall vara föreskriven av behandlande läkare på vistelsesorten och dessutom i förväg godkännas av Zurich Assistance.

Övriga skadeärenden och skadeanmälan

Alla skador skall anmälas till Zurich så snart som möjligt.

Skadeanmälan gör du enklast och snabbast direkt via Anmäl skada online på vår hemsida, www.nordic.zurich.com/black. Där finns också information om hur du bifogar underlag till din anmälan som styrker ditt ersättningsanspråk.

Frågor rörande skador eller skadeanmälan kan sändas till kortforsakring@zurich.com eller ställas på telefon +46 8 579 332 21.

Mer information om åtgärder vid skada och vilka handlingar som ska bifogas i anmälan finns på vår hemsida www.nordic.zurich.com/black.

Bifoga följande handlingar till skadeanmälan:

Sänd alltid in följande handlingar vid varje skada

- kvitto/verifikation på att *resan*, *varan*, *bilhyran* etc. är betald med *kortet*
- bokningsbekräftelse/resebevis med uppgift om resenärer, totalt pris och avgångar
- uppgift om försäkringsnummer till hemförsäkringsbolag och/eller annan reseförsäkring
- kvitto/verifikation eller annan handling som beskriver och styrker den skada du drabbats av och som du vill ha ersättning för
- kontouppgifter till det konto du vill ha ersättningen utbetalad.

Beroende på typ av skada

- handlingar som styrker ditt krav på ersättning, t.ex. läkarintyg, kvitton vid läkarbesök eller bagageförsening, förseningsintyg, hyrbilskontrakt m.m.
- polisanmälan vid stöld.

Observera att samtliga kvitton ska sparas i original för verifikation. Zurich kan vid behov be dig sända in dem för att styrka dina ersättningsanspråk.

Övriga ärenden

Vid frågor om försäkringen eller vid anmälan av skada kontaktas Concierge Service som är öppet dygnet runt och nås på telefon +46 771 930 930.

Allmänna bestämmelser

Speciella säkerhetsföreskrifter

Speciella säkerhetsföreskrifter finns angivna på olika ställen i villkoret. Om försäkrad inte följer dessa speciella säkerhetsföreskrifter kan ersättningen sättas ned.

Utrikesdepartementets rekommendationer

Försäkringen gäller inte för skada som uppstår när den försäkrade vistas i område som Utrikesdepartementet i sina reserekommendationer avråder från att besöka eller vistas i.

Anmälan om skada

Händelse eller skada som kan ge rätt till ersättning enligt dessa försäkringsvillkor, skall snarast möjligt anmälas till Zurich. Om försäkrad försummar att följa denna anvisning och det medför skada för Zurich, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Ersättningsregler och upplysningsplikt

Den försäkrade är skyldig att på begäran styrka ersättningskravet genom att lämna upplysningar och tillhandahålla originalkvitton, bevis och andra handlingar som behövs för bedömning av Zurich's ansvarighet och ersättningens storlek. Försäkringen gäller inte vid skada på grund av olaglig handling av den försäkrade, dennes förmånstagare eller laglig arvinge.

Högsta ersättning per försäkrad och per skadehändelse

Ersättning lämnas endast en gång för en och samma skadehändelse och person även om den försäkrade är innehavare av flera *kort* eller fler än ett *kort* använts vid betalning av *resa*, *vara* eller *tjänst* som denna försäkring gäller för.

Maximal ersättning per skadehändelse framgår av tabellen på sidan 4, Omfattning och ersättningsnivåer. Det belopp som anges i tabellen per skadehändelse är den maximala ersättning som lämnas från denna försäkring oavsett hur många personer som drabbats av skada eller omfattas av *kortinnehavarens* försäkringsskydd. Maximal ersättning per enskild skadehändelse är totalt 50 000 000 kr om inte annat framgår av tabellen.

Ersättning från annat håll

Ersättning lämnas inte för kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention, försäkring, skydd, garanti eller skadestånd. Detta gäller dock inte vid schablonersättning.

Regress och återkrav

Zurich inträder i den försäkrades rätt till skadestånd eller annan ersättning från den som är ansvarig för en skada i den omfattning Zurich ersatt den försäkrade för kostnader, utgifter och/eller andra förluster. Zurich inträder även i försäkrads rätt att gentemot tredje part, såsom privata företag eller myndigheter, kräva ersättning i den mån Zurich utbetalat ersättning för skada som sådan tredje part är ansvarig att ersätta på grund av avtal, lag, förordning eller motsvarande.

Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring även försäkrat genom annan försäkring och finns det förbehåll för dubbelförsäkring gäller samma förbehåll även för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas i sådant fall mellan försäkringarna enligt lag. För punkt 5.10.1.1 "Privatansvar vid hyrd *personbil* utomlands" gäller denna försäkring endast för belopp överstigande hyrbilens ansvarsförsäkring eller annan försäkring som täcker samma skada.

Tidpunkt för utbetalning av ersättning

Ersättning betalas senast en månad efter det att försäkrad styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger denne.

Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Force majeure

Zurich är inte ansvarigt för fördröjning av utbetalning av ersättning på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Förbehållet i fråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om Zurich vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

Atomkärnprocess

Försäkringen gäller vid *olycksfall* genom atomkärnprocess om processen inte har samband med militär verksamhet i vilken den försäkrade är sysselsatt. Har den försäkrade högre försäkringsbelopp än 280 000 kr begränsas ersättningen vid skada genom atomkärnprocess ändå till 280 000 kr vid invaliditet. Finns flera olycksfallsförsäkringar gällande i ett eller flera försäkringsbolag är försäkringsbeloppen vid invaliditet och dödsfall genom atomkärnprocess begränsade, så att de tillsammans med motsvarande belopp enligt de övriga försäkringarna inte överstiger ovannämnda belopp. Beloppen fördelas på de olika försäkringarna i förhållande till dessas ansvarighet enligt aktuellt moment.

Lagbestämmelser

För denna försäkring gäller bestämmelserna i Försäkringsavtalslagen (FAL) samt svensk lag i övrigt. Tvister i anledning av detta försäkringsvillkor skall avgöras enligt svensk rätt vid svensk domstol.

Preskription

Zurich följer Försäkringsavtalslagens regler om preskription.

Sanktionsklausul

Oavsett vad som följer av försäkringsvillkoren i övrigt, eller av andra försäkringshandlingar, gäller försäkringen inte för organisation, person, verksamhet eller egendom, och är Zurich inte skyldigt att verkställa betalning eller tillhandahålla annan tjänst enligt försäkringen, där detta skulle strida mot tillämpliga sanktionsbestämmelser i lag eller annan författning.

Information om behandling av personuppgifter

Dataskyddsförordningen (GDPR) innehåller regler beträffande behandling av personuppgifter. Lagens syfte är att skydda din personliga integritet. För att kunna fullgöra försäkringsavtalet och våra åtaganden behöver vi bearbeta personuppgifter om dig och dina medförsäkrade. Läs mer om hur Zurich behandlar dina personuppgifter på www.nordic.zurich.com/privacy.

Överklagande av skaderegleringsbeslut

Ta alltid först kontakt med den som handlagt ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande uppgifter och eventuella missförstånd kan på så sätt klaras upp.

Om oenighet därefter fortfarande råder och du inte är nöjd med beslutet kan du inom sex månader från Zurich's beslut få ditt ärende omprövat. Skriv ned dina synpunkter och skicka dessa till Zurich Klagomålsansvarig.

Postadress: Zurich, Klagomålsansvarig, Box 5069, 102 42 Stockholm.

Allmänna reklamationsnämnden

ARN är en statlig myndighet, vars särskilda avdelning för försäkringsfrågor kostnadsfritt prövar ditt ärende.

Mer information hittar du på www.arn.se.

Domstol

Vid tvist kan du vända dig till domstol. Ta kontakt med närmaste tingsrätt om du vill veta mer. Det finns vissa möjligheter att få kostnader ersatta från rättsskyddsförsäkringen i exempelvis hemförsäkringen.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Du kan också som konsument få upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor av Konsumenternas försäkringsbyrå.

Mer information finns på www.konsumenternasforsakringsbyra.se.

Det går även bra att vända sig till den kommunala konsumentvägledningen för råd och hjälp.

Definitioner

Affärskollega

Med *affärskollega* menas en nyckelperson i försäkrads verksamhet.

Allmänt transportmedel

Transportmedel för allmän passagerartrafik.

EU

Med *EU* avses i dessa villkor samtliga EU- och EES-länder samt Schweiz och Storbritannien.

Extremt väder

Exempel på *extrema väder* är osedvanligt kraftiga köldknäppar, ösregn, stormar och värmeböljor.

Familj

Med *familj* avses *kortinnehavaren* och dennes make/maka, registrerad partner eller sambo som är folkbokförda hos *kortinnehavaren*. Barn omfattas också av försäkringen om de inte fyllt 25 år. För barn som tagit ett sabbatsår från studier förlängs reseskyddet från 90 dagar upp till 365 dagar. Familjedefinitionen avgörs vid betalning av *resan*.

Med *sambo* menas person som den försäkrade *kortinnehavaren* stadigvarande bor tillsammans med i ett äktenskapsliknande parförhållande. *Sambo* ska vara folkbokförd hos *kortinnehavaren* och ingen av dem får vara gift eller registrerad partner med annan person för att bedömas som *sambo* enligt dessa villkor.

Hemort

Med *hemort* menas den ort i det land där försäkrad har sin ordinarie stadigvarande bostad och är folkbokförd eller registrerad på motsvarande sätt. Endast en *hemort* är möjlig.

- För försäkrad med *hemort* inom Norden gäller försäkringen för *resor* som påbörjas inom Norden. *Resa* som omfattar tur/retur, ska avslutas på *hemorten* eller på annan plats inom Norden.
- För försäkrad med *hemort* utom Norden gäller försäkringen endast för *resor* som påbörjas från det landet. *Resa* som omfattar tur/retur, ska dessutom avslutas i samma land som *hemorten*.

Kapning

Kapning innebär att någon med våld eller hot om våld obehörigen bemäktigar sig ett *allmänt transportmedel*.

Kidnappning

Med *kidnappning* avses människorov.

Kort/kortinnehavare

Med *kort* avses Handelsbanken Black som av innehavaren (*kortinnehavare*) används vid betalning av *resa*, vara eller annan tjänst som omfattas av dessa villkor.

Naturkatastrof

Med *naturkatastrof* avses eld, explosion, jordbävning, virvelvind, översvämning, snö- eller jordskred, vulkanutbrott eller tsunami.

Närstående

Med *närstående* person menas i dessa villkor make/maka, *sambo* eller registrerad partner, barn, barnbarn, bonusbarn, barnbarnsbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, gammelfar- och gammelmorföräldrar, syskon, halvsyskon, svåger, svägerska, svärföräldrar, svärson och svärdotter, samt person som har vårdnad om anhörig inom den försäkrades *familj*.

Olycksfall

Med *olycksfall* menas en kroppsskada som den försäkrade ofrivilligt råkar ut för genom en plötslig, yttre händelse, d v s genom ett enstaka utifrån kommande våld mot kroppen. Kroppsskada som uppkommer genom förfrysning, värmeslag eller solsting jämföras med *olycksfall* och anses ha inträffat den dag skadan visar sig.

Organiserad resebyrå, researrangör eller trafikbolag

Med *organiserad resebyrå, researrangör eller trafikbolag* menas näringsidkare, vars verksamhetsbeskrivning är att sälja resor till konsumenter. Privatperson eller förening som arrangerar resor är inte att betrakta som *organiserad resebyrå, researrangör eller trafikbolag*.

Pengar

Med *pengar* avses gångbara mynt och sedlar.

Personbil

Med *personbil* avses personbil, herrgårdsvagn eller motsvarande fordon för upp till 9 passagerare och som är avsedd för persontransport och att framföras på allmän väg. Med *personbil* avses inte husbil.

Resa

Med *resa* avses

- samtliga förskottsbetalade kostnader för färdbiljett med *allmänt transportmedel* eller,
- en kombination av förskottsbetalad färdbiljett och/eller logi (t ex charterresa eller reguljärbiljett och/eller logi),
 - Sådant researrangemang som inkluderar bilhyra, måltider, evenemangsbiljetter, utflyktsbiljetter eller liknande (paketresa) omfattas också av definitionen under förutsättning att bokning och betalning av researrangemanget skett samtidigt och till samma resebyrå före avresa.
 - För eget kombinerat researrangemang, som omfattar förskottsbetalad färdbiljett och/eller logi tillsammans med bilhyra, måste bokning och betalning göras före avresa för att omfattas av försäkringen.
- Förskottsbetalat hotellrum, korttidshyrd stuga eller lägenhet för självhushåll under maximalt 90 dagar anses enligt dessa villkor som ett researrangemang som omfattas av försäkringen under hyrestiden.

Då betalning av boendet först kan ske vid incheckning måste *kortet* användas både vid bokning och vid betalning till 100%, till hotell eller organiserat stuguthyrningsföretag. Försäkringen gäller under hyrestiden.

Resan ska ha inköpts före avresa, från *en organiserad resebyrå, researrangör, trafikbolag*, auktoriserat biluthyrningsföretag, hotell eller organiserat stuguthyrningsföretag.

Slutdestination

Med *slutdestination* menas den förskottsbetalade *resans* mål efter eventuella mellanlandningar. Om försäkrad övernattar vid mellanlandning anses denna ort vara *slutdestination*. Vid hemresa avses med *slutdestination*, slutmålet för den förbokade och med *kortet* betalda transporten, inte resa som inhandlas på denna ort för att nå *hemorten*.

Stöldbegärlig egendom

Som *stöldbegärlig egendom* klassas följande föremål:

- ädelmetall, äkta pärlor eller ädelstenar
- antikviteter, konstverk, konstföremål
- äkta mattor
- fick- och armbandsur
- pälsar och pälsverk
- datorer samt utrustning och tillbehör
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning, kameror och musikinstrument
- mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning
- kassetter, skivor och tv-spel
- vapen och tillbehör
- vin och sprit.

Yrkesutrustning

Med *yrkesutrustning* avses i dessa villkor egendom som försäkrad medtagit på resan för sin yrkesmässiga utövning. Försäkringen gäller även för egendom som den försäkrade hyrt eller lånat för yrkesmässigt bruk.

Zurich Insurance plc (Irland), Filial Sverige
Reg. no. 516403-8266, reg. i Bolagsverkets filialregister
Box 5069
102 42 Stockholm
Telefon +46 8 579 330 00

Zurich Insurance plc
a public limited company incorporated in the Republic of Ireland
Registered office: Zurich House, Frascati Road, Blackrock, County Dublin, A94 X9Y3, Ireland
Reg. no. 13460 in the Corporate Registration Office, Ireland

© Copyright Zurich Insurance plc (Irland), Filial Sverige. Får citeras om källan anges.

